

ikke ønsker at faa Statshuse paa Øerne, naar de ikke kan komme over det Maksimumsbeløb, som den nugældende Lov bestemmer.

Endelig har jeg et Par Ord at sige til det ærede Medlem fra Silkeborg (Jacob Christensen), som rettede en Bebrejdelse til Landbokommissionen. Det har det ærede Medlem ingen Ret til, og den vil jeg tilbagevise. Det ærede Medlem sagde, at Kommissionen havde svaret paa noget, som ikke vedkom den. Det var en underlig Paastand, at Spørgsmaalet ikke alene om Løddernes Størrelse, men ogsaa om deres Forrentning ikke skulde vedkomme Landbokommissionen, som netop har det Spørgsmaal til Overvejelse sammen med saa mange andre. Vi har ganske vist ikke brugt den Trafik, at svare paa en hel Del andre Ting, men ikke paa dem, man kunde tænke sig vilde spille en væsentlig Rolle i den Forhandling, der vilde blive ført. Den Vej kunde man naturligvis ogsaa gaa, men det har vi ikke villet. Det viser sig jo, at der omtrent fra alle Sider er Enighed om, at man ikke kan vedblive at forlange, at Staten skal yde store Ofre i Rentetab, men at Staten nogenlunde maa kræve den Rente, den selv har sine Penge til.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns Amts 7de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

N. Frederiksen: Det ærede Medlem fra Ruds-Vedby (Svendsen) tror ikke, det er rigtigt, at der hviler Bygafgift paa al den Jord, hvorpaa der oprettes Statshusmandsbrug. Det har jeg heller ikke sagt; jeg nævnede kun, at der paa en meget stor Del af den Jord hviler en saadan Afgift. Men vi har ogsaa ringere Jord herovre paa Sjælland, som ikke kan komme ind under Udtrykket: „hvor Jordpriserne er særlig høje“ og derfor ikke kan komme op til Maksimumsgrænsen, men maa nøjes med de 6,500 Kr. Naar alle disse Ting tages i Betragtning, vil ærede Medlemmer sikkert give mig Ret i, at det sidste Bevis for det ærede Medlem fra Ruds-Vedbys Paastand om, at der var Modstrid i mine Udtalelser i Gaar, er bortfaldet.

Formanden: Folketingsmanden for Bornholms Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Hauge: Jeg forstod det ærede Medlem fra Ruds-Vedby (Svendsen) saaledes, at jeg skulde have misforstaaet Bestemmelsen i Lov-

forslaget om, hvor stor Kapital Landarbejderne skal møde med for at faa Statslaan, og at mine Udtalelser som Følge deraf var blevet af den Art, at hele Forholdet kunde misforstaaes. Jeg tvivler meget derom; jeg synes nemlig, at Forholdet er et saadant, at man ikke kan misforstaa det. Det foreliggende Lovforslag begrundes navnlig med, at det ikke er muligt at skaffe Jord til Landarbejderne med den Laaneværdi, som er fastsat i den gældende Lov. Som Følge deraf sættes Laaneværdien op og følgelig ogsaa det Bidrag, som Landarbejderne selv skal møde med. Hvis det ene er rigtigt, er det andet ogsaa rigtigt. Forholdet er det, at Landarbejderne ikke kan laane mere af Stats-Laanefonden, end hvad Jord og Bygninger tilsammen koster, Resten: Besætning og Inventar, og hvad der i øvrigt skal til til et Husmandsbrug, skal de selv skaffe til Veje. Følgen vil utvivlsomt blive, at Landarbejderen fremtidig skal møde med et betydelig større Beløb end hidtil for overhovedet med de herskende Konjunkturer at komme i Besiddelse af et Landbrug efter det foreliggende Lovforslag. For øvrigt er Bestemmelsen om, at Laantageren ikke kan laane mere end, hvad Jord og Bygninger koster, vistnok ny. Saa vidt jeg husker, fandtes den ikke i Loven af 1899, men indførtes først ved Revisionen i 1904. Forholdet har altsaa været, at der har kunnet laanes mere, end hvad Jord og Bygninger koster, men siden 1904 har det ikke kunnet finde Sted, og det kan heller ikke fremtidig finde Sted, og Følgen vil blive, at en Del Landarbejdere vil være afskaaret fra at kunne faa Laan efter Loven.

Landbrugsministeren (K. Pedersen): Det er noget helt andet, hvis det ærede Medlem (Hauge) ønsker en saadan Ændring, derom kan vi føre Forhandlinger i Udvalget. Hvad angaar Tiendedelen, synes jeg ikke, det ærede Medlem har Ret i, at man skal sætte Beløbet mindre, end det i Forvejen er sat.

Naar det ærede Medlem fra Skern (Ovesen) fandt, at 3 Aar var en vel kort Revisionsfrist, idet han mente, at vi burde have mere stabile Forhold paa dette Omraade, end der kunde blive, naar Loven saa hurtig skulde revideres, maa jeg sige, at jeg har lige den modsatte Opfattelse, og jeg tror, at dette Tings Flertal er enigt med mig i, at dette Spørgsmaal ikke har Skade af at komme tilbage til Behandling i Folketinget, selv om der ikke gaar mere end 3 Aar.

Til det ærede Medlem fra Rønne